EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 9. 3. 2012
COM(2012) 99 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní smernice 94/80/ES, ktorou sa ustanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva občanov Únie v komunálnych voľbách v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní smernice 94/80/ES,
ktorou sa ustanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva občanov Únie v komunálnych voľbách v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi

1. ÚVOD

Občanov priamo ovplyvňujú každodenné rozhodnutia, ktoré prijímajú orgány miestnej samosprávy v hospodárskej, sociálnej a kultúrnej oblasti. Orgány miestnej samosprávy sú formou samosprávy, ktorá je k občanom najbližšie. Účasť v komunálnych voľbách, buď ako volič alebo kandidát, je základným právom stanoveným v článku 40 Charty základných práv Európskej únie[1]. Toto právo umožňuje občanom, aby sa zapájali do demokratického života a ovplyvňovali rozhodovací proces. Okrem toho je takáto účasť príležitosťou pre občanov EÚ s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, aby sa lepšie začlenili do politického a sociálneho života v hostiteľskej spoločnosti.

Za rovnakých podmienok ako v článku 40 charty[2] sa v článku 22 ods. 1 ZFEÚ[3] udeľuje každému občanovi Únie právo voliť a byť volený do orgánov miestnej samosprávy vo voľbách v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. Podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený občanov v komunálnych voľbách v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, sa stanovujú v smernici Rady 94/80/ES (ďalej len „smernica“)[4].

V súlade s článkom 13 prijala Komisia predchádzajúcu a prvú správu o transpozícii a vykonávaní smernice v roku 2002. Po prvýkrát sa táto správa zaoberá širšou problematikou účasti na miestnej demokracii a posudzuje stav týkajúci sa transpozície a vykonávania smernice v členských štátoch, ktoré v roku 2002, keď bola prvá správa prijatá, ešte neboli členmi Únie. Napriek tomu, že všetky členské štáty smernicu transponovali, je potrebné prostredníctvom správneho vykonávania a transpozície jej ustanovení zabezpečiť, aby sa odstránil rad prekážok, ktoré bránia plnému uplatňovaniu volebných práv.

V správe sa takisto posudzuje, či je udelenie odchýlky podľa článku 22 ods. 1 ZFEÚ naďalej opodstatnené. V článku 12 ods. 4 smernice sa stanovuje, že do 31. decembra 1998 a potom každých šesť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade o tom správu. Posledná správa o udelení odchýlky bola prijatá v roku 2005[5].

Únia je založená na hodnotách demokracie[6] a každý občan má právo zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie[7]. Preto je dôležité zaručiť zásady participatívnej demokracie

---

1 Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 83, 30.3. 2010, s. 389).
2 Charta základných práv Európskej únie.
3 Zmluva o fungovaní Európskej únie.
4 Smernica Rady 94/80/ES z 19. decembra 1994, ktorou sa ustanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva občanov Únie v komunálnych voľbách v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (Ú. v. ES L 368, 31.12.1994, s. 38).
5 KOM(2005) 382.
6 Článok 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

okrem iného prostredníctvom zaistenia účasti všetkých občanov Únie a vyvíjaním úsilia zameraného na podporu tejto účasti.

Záruka zásad participatívnej demokracie má mimoriadnu dôležitosť najmä na miestnej úrovni, kde sa prijaté rozhodnutia priamo týkajú občanov. Znižovanie účasti na demokratickom živote v podobe nízkej volebnej účasti môže mať neželateľný vplyv v podobe oslabenia zastupiteľskej demokracie.

Vo väčšine členských štátov bola v posledných voľbách do Európskeho parlamentu zaznamenaná volebná účasť menej než 50 %[8]; v mnohých členských štátoch bol zaznamenaný podobný trend, pokiaľ ide o posledné komunálne voľby[9]. V súlade so základnými zásadami Únie považuje Komisia za nevyhnutné tento trend zvrátiť s cieľom posilniť prepojenie medzi voličmi a zvolenými zástupcami a podporiť tak legitímnosť rozhodnutí prijatých zo strany zvolených zástupcov.

V tomto smere bolo posilnenie volebných práv občanov stanovené ako jedna z politických priorít v Štokholmskom programe. V Akčnom pláne na implementáciu Štokholmského programu sa zdôrazňuje, že „*uľahčenie a stimulácie účasti občanov na demokratickom živote Únie má veľký význam pre väčšie priblíženie občanov k európskemu projektu. Spoločnou ambíciou je dosiahnuť väčšiu účasť občanov vo voľbách do Európskeho parlamentu. Právo občanov voliť a byť volení v komunálnych a európskych voľbách, ktoré sa konajú v mieste ich bydliska, by sa malo viac propagovať a posilniť*“[10].

Táto správa prispieva k vykonávaniu opatrenia 18 Správy o občianstve EÚ za rok 2010, v ktorom sa členské štáty vyzývajú, aby pre občanov EÚ zabezpečili úplné uplatňovanie ich volebných práv v členskom štáte pobytu, a aby občanov EÚ o ich volebných právach náležite informovali[11]. S týmto cieľom sa v tejto správe posudzuje informovanosť a uplatňovanie volebných práv občanov EÚ v komunálnych voľbách a zameriava sa na informačné opatrenia, ktoré členské štáty zaviedli v súlade s ustanoveniami smernice. V správe sa takisto zdôrazňujú osvedčené postupy členských štátov pri uskutočňovaní informačných kampaní a iniciatív, ktorých cieľom je povzbudiť občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, aby sa zúčastňovali na inštitucionálnom a politickom živote na miestnej úrovni.

---

7 Článok 10 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

8 Správa o voľbách do Európskeho parlamentu KOM(2010) 605.

9 Zdroj: dotazník zaslaný členským štátom 10. januára 2011 (ďalej len „dotazník“).

10 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre európskych občanov – Akčný plán na implementáciu Štokholmského programu – KOM(2010) 171 v konečnom znení.

11 V Správe o občianstve EÚ za rok 2010 „Odstránenie prekážok vykonávania práv občanov EÚ“ – KOM(2010) 603 v konečnom znení, Komisia vytýčila 25 konkrétnych opatrení, ktoré sa majú prijať, zameraných na odstránenie pretrvávajúcich prekážok, ktoré občanom bránia v uplatňovaní ich práv podľa práva EÚ v rôznych úlohách v ich každodennom živote, aj ako politických aktérov. V rámci opatrenia 18 Komisia žiada členské štáty, „*aby pre občanov EÚ zabezpečili úplné uplatňovanie ich volebných práv v členskom štáte pobytu, možnosť stať sa v tomto štáte pobytu členmi politických strán alebo politickú stranu založiť a aby občanov EÚ o ich volebných právach náležite informovali*“.

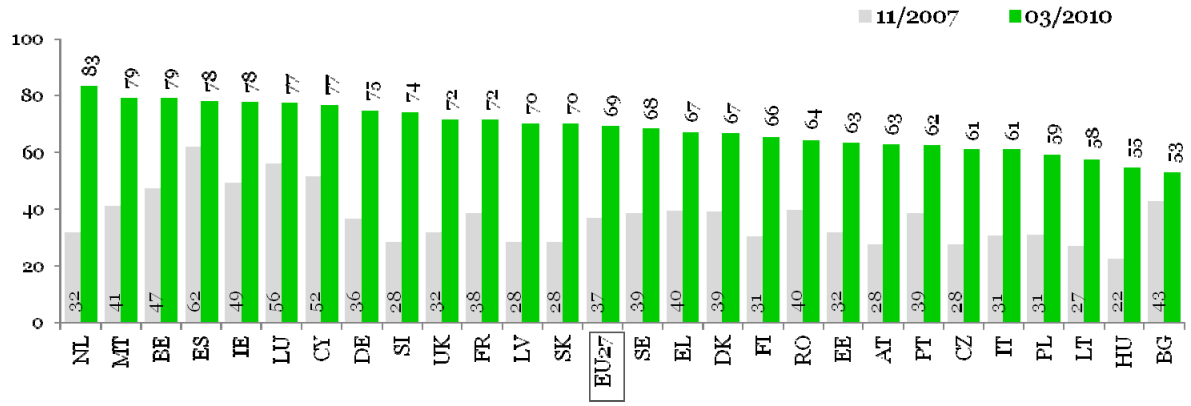
2. INFORMOVANOSŤ A ÚČASŤ

2.1. Informovanosť o volebných právach v Európskej únii

Podľa štatistických údajov vyplývajúcich z najnovších prieskumov Eurobarometra, ktoré uskutočňuje Európska komisia[12], väčšina občanov v členských štátoch si je vedomá práva voliť a byť volený v komunálnych voľbách v členskom štáte svojho bydliska. Informovanosť o volebných právach na miestnej úrovni sa počas posledných štyroch rokov značne zvýšila vo všetkých členských štátoch. Na úrovni EÚ sa priemerný percentuálny podiel občanov, ktorí o týchto právach vedia, takmer zdvojnásobil z 37 % (2007) na 69 % (2010). Najnižší priemer sa zvýšil z 22 % (2007) na 53 % (2010), najvyšší z 62 % (2007) na 83 % (2010).

Informovanosť o volebných právach, ktoré má občan EÚ, 2007-2010

Občan EÚ žijúci v [NAŠEJ KRAJINE] má právo voliť alebo byť voleným v komunálnych voľbách - Áno

Otázka č. 1 (2010). Povedzte, či súhlasíte alebo nesúhlasíte s tvrdením, ktoré vám prečítam: Otázka č. 4 (2007). Všetci občania členských štátov EÚ sú v skutočnosti „občanmi Európskej únie". Aké má podľa vás občan Európskej únie práva?
Základ: všetci respondenti, % podľa krajiny
Znázornené kladné odpovede

Zdroj: Flash Eurobarometer č. 292.

Európska komisia v posledných rokoch vo veľkej miere prispela k informovaniu občanov EÚ o ich volebných právach a nabádala ich, aby sa aktívne zúčastňovali na demokratickom živote Únie. Program „Základné práva a občianstvo" na roky 2007 – 2013 prispel k rozvoju opatrení zameraných na podporu informačných iniciatív a iniciatív občianskej výchovy s cieľom zvýšiť volebnú účasť. Počas obdobia 2007 – 2010 bolo financovaných 12 projektov týkajúcich sa aktívnej účasti na demokratickom živote Únie a boli udelené granty v celkovej výške 3,8 mil. EUR[13]. Táto tematická priorita je naďalej obsahom pracovného programu na rok 2011[14].

Európska komisia nedávno navrhla, aby bol rok 2013 „Európskym rokom občanov"[15]. Európsky rok by prispel k zvýšeniu informovanosti občanov EÚ o ich práve na slobodný pohyb a pobyt v rámci Európskej únie, a všeobecnejšie o širokej škále práv, ktoré im zaručuje právo Únie v cezhraničnom kontexte vrátane volebných práv.

---

12 Flash Eurobarometer č. 292.

13 Informácie dostupné na: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/programme/.

14 Rozhodnutie Komisie z 3. decembra 2010 o prijatí pracovného programu na rok 2011 pre osobitný program Základné práva a občianstvo – K(2010)8378.

15 KOM(2011) 489 v konečnom znení.

Viaceré členské štáty prijali cielené opatrenia, aby informovali občanov EÚ o ich volebných právach v komunálnych voľbách, aj keď v rôznej forme[16]. Najmä Dánsko, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Litva, Španielsko a Švédsko zaviedli prax zasielania hlasovacích lístkov alebo osobitných listov s informáciami o volebnom procese príslušným občanom. Pokiaľ ide o opatrenia na vnútroštátnej úrovni, niekoľko členských štátov, ako napr. Česká republika, Dánsko, Grécko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Poľsko a Slovensko, uverejnilo informácie na oficiálnej webovej stránke. Nemecko a Spojené kráľovstvo aktivovali na tento účel telefonickú informačnú linku. Na Cypre, vo Francúzsku, v Írsku, Luxembursku, Portugalsku a Rumunsku boli informácie poskytnuté prostredníctvom tlačených publikácií alebo v miestnej tlači.

2.2. Účasť voličov vo voľbách do miestnej samosprávy

Účasť občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu EÚ, v ktorom majú bydlisko, je potrebné posúdiť v širšom kontexte celkovej volebnej účasti.

Pokiaľ ide o posledné komunálne voľby, ktoré sa konali vo veľkých mestách, väčšinou v hlavných mestách členských štátov, volebná účasť v siedmich členských štátoch sa pohybovala v rozmedzí od 50 % do 60 %[17]. Volebná účasť bola nižšia ako 50 % v desiatich z týchto miestnych samospráv[18]. Celkovo v dvadsiatich členských štátoch sa viac ako tretina oprávnených voličov nezúčastnila na posledných komunálnych voľbách, ktoré sa konali v hlavných mestách[19]. Účasť v iných ako hlavných mestách je ešte nižšia, v závislosti od veľkosti[20]. Zatiaľ čo volebná účasť v komunálnych voľbách je vo všeobecnosti vyššia ako vo voľbách do európskeho parlamentu, výnimkou sú mestá ako Atény, Budapešť, Kodaň a Riga[21].

Údaje o účasti vo voľbách do miestnej samosprávy svedčia vo všeobecnosti o tendencii politickej ľahostajnosti občanov. Riešenie „demokratického deficitu“ zostáva naďalej výzvou pre členské štáty a európske inštitúcie, ako aj pre zvolené miestne orgány v celej Únii.

Niektoré empirické faktory, ktoré znižujú volebnú účasť, sú spoločné pre viacero členských štátov. Vo voľbách do miestnej samosprávy bol zaznamenaný negatívny vzájomný vzťah medzi počtom obyvateľstva a volebnou účasťou. Vo veľmi malých mestách je záujem o miestne politické dianie väčší, pretože sa zdá, že je možné vo väčšej miere ovplyvniť rozhodovací proces. Zdá sa, že tento trend sa nepotvrdil, pokiaľ ide o veľké hlavné mestá, kde možno badať väčšiu angažovanosť obyvateľov v porovnaní s ostatnými mestami. Je možné

---

16 Zdroj: dotazník.

17 Amsterdam: 51,38 %; Lisabon: 53,44 %; Kodaň: 54,42 %; Paríž: 56,93 %; Dublin: 57,77 %; Helsinki: 58,87 %; Riga: 58,92 %; Berlín 60,2 % (Berlín je spolkový mestský štát, preto sa komunálne voľby konajú v tom istom čase ako parlamentné voľby. To vysvetľuje vysokú volebnú účasť. Komunálne voľby v Nemecku majú volebnú účasť okolo 25 %, aj vo veľkých mestách).

18 Bukurešť: 31,06 %; Bratislava: 33,55 %; Sofia: 37,85 %; Vilnius: 42,28 %; Atény: 43,04 %; Budapešť: 43,59 %; Praha: 44,43 %; Ľubľana: 44,79 %; Londýn: 45,30 %; Varšava: 48,27 %.

19 Zdroj: dotazník.

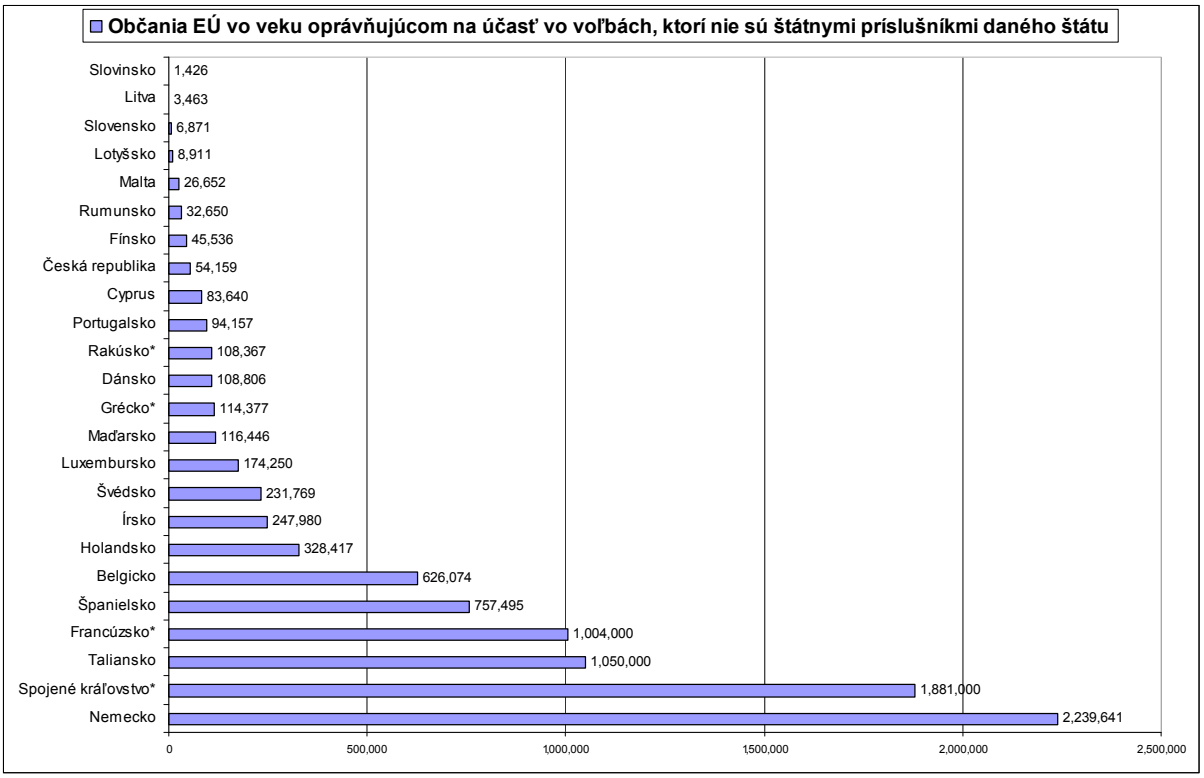
20 Ostrava (Česká republika): 35,39 %; Lille, (Francúzsko): 48,83 %; Štutgart (Nemecko): 48,7 %; Pécs (Maďarsko): 33,24 %; Galway (Írsko): 49,89 %; Rotterdam (Holandsko): 47,9 %; Krakov (Poľsko): 35,37 %; Maribor (Slovinsko): 43,38 %; Trnava (Slovensko): 29,35 %; Salford (Spojené kráľovstvo): 33,50 %.

21 Volebná účasť v posledných komunálnych voľbách/voľbách do európskeho parlamentu v uvedených hlavných mestách: Atény: 43,04 %/45,6 %; Budapešť: 43,59 %/44,91 %; Kodaň: 54,42 %/61,1 %; Riga: 58,92 %/59,13 %.

predpokladať, že ak sa voľby do miestnej samosprávy konajú zároveň s parlamentnými voľbami, účasť môže byť vyššia. Miestna prítomnosť národných strán motivuje prívržencov jednotlivých strán, aby hlasovali vo voľbách do miestnej samosprávy[22]. V neposlednom rade je v mnohých prípadoch neúčasť vo voľbách dôsledkom okolností súvisiacich s logistikou, ako je napr. neexistencia alternatívnych hlasovacích postupov (hlasovanie vopred, hlasovanie poštou atď.), čo by umožnilo voličom, ktorí sa na voľbách nemôžu zúčastniť, aby napriek tomu odovzdali svoj hlas.

2.3. Účasť občanov EÚ v komunálnych voľbách v členskom štáte bydliska, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi

Koncom roka 2010 malo 8 mil. občanov EÚ vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách bydlisko v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi. Najväčší počet bol zaznamenaný v Nemecku, Spojenom kráľovstve a Taliansku, potom nasledovalo Francúzsko, Španielsko a Belgicko. Z toho vyplýva, že 8 mil. občanov EÚ mohlo hlasovať v komunálnych voľbách v členskom štáte ich bydliska.

** Čiastočné údaje. Spojené kráľovstvo poskytlo údaje o všetkých občanoch EÚ, ktorí majú bydlisko v Spojenom kráľovstve, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi. Francúzsko: dostupné údaje sa týkajú predchádzajúcej správy. Grécko poskytlo údaje o občanoch EÚ starších ako 20 rokov, ktorí majú bydlisko v Grécku, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi. Rakúsko poskytlo údaje týkajúce sa len hlavného mesta. Údaje za Bulharsko, Estónsko a Poľsko nie sú dostupné.*

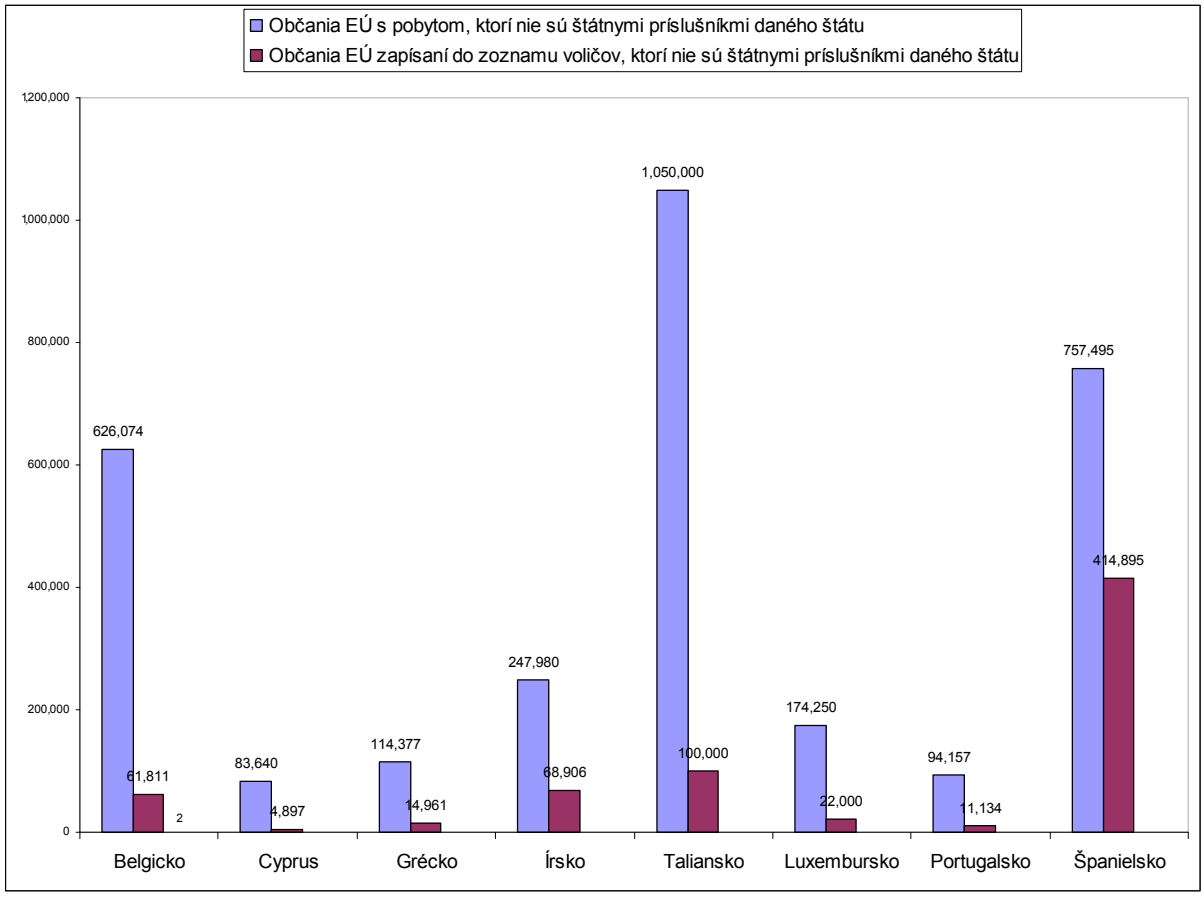
---

22 V Spojenom kráľovstve bola účasť vo voľbách do miestnej samosprávy 39,1 % v roku 2009 a 39,9 % v roku 2008; účasť vo voľbách do miestnej samosprávy v roku 2010, ktoré sa konali spolu s parlamentnými voľbami, bola 62,2 %. V Nemecku v Koblenzi bola účasť vo voľbách primátora 51,39 % v roku 2002; v roku 2009, keď sa voľby primátora konali zároveň so spolkovými voľbami, bola účasť 66,7 %. V Taliansku v Ríme bola v roku 2006 účasť do miestnej samosprávy 65,98 %; v roku 2008, keď sa voľby do miestnej samosprávy konali zároveň s parlamentnými voľbami, bola účasť 73,66 %.

V porovnaní s údajmi v prvej správe z roku 2002[23] došlo vo viacerých členských štátoch k výraznému zvýšeniu počtu obyvateľov v členskom štáte bydliska, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách. Konkrétne ide o tieto údaje: v Taliansku z 56 000 na 1 050 000; v Nemecku z 1 521 000 na 2 239 641; v Grécku zo 16 000 na 114 377; v Írsku zo 76 000 na 247 980; v Dánsku z 32 000 na 108 806 a v Portugalsku z 26 000 na 94 157[24].

Napriek tomuto výraznému zvýšeniu počtu obyvateľov v členskom štáte bydliska vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, iba relatívne nízky počet týchto obyvateľov využil svoje volebné práva v komunálnych voľbách, ktoré sa konali v posledných rokoch v štáte ich bydliska.

Aby sa občan mohol zúčastniť na komunálnych voľbách, musí byť zapísaný v zozname voličov. Podrobný postup registrácie je v jednotlivých členských štátoch rôzny[25]. V tých členských štátoch, v ktorých registrácia nie je automatická, predložené údaje preukazujú, že priemerne len 10 % obyvateľov s bydliskom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu EÚ, požiadalo o zápis do zoznamu voličov[26].

23 KOM(2002) 260.

24 Zdroj: dotazník.

25 V Rakúsku (okrem Burgenlandu), Dánsku, Estónsku, Fínsku, Nemecku, Maďarsku, Lotyšsku a v Litve, na Malte, v Holandsku, Rumunsku, na Slovensku, v Slovinsku a vo Švédsku sú všetky osoby s pobytom vrátane štátnych príslušníkov iných štátov EÚ automaticky zapísané do zoznamu voličov.

26 V dotazníku mali členské štáty uviesť: údaje týkajúce sa posledných komunálnych volieb organizovaných na celoštátnej úrovni v jeden volebný deň, v ostatných prípadoch dostupné údaje týkajúce sa posledných komunálnych volieb, ktoré sa uskutočnili v posledných troch rokoch.

Členské štáty, v ktorých neexistuje automatický zápis do zoznamu voličov
(Údaje za Bulharsko, Českú republiku, Francúzsko, Poľsko a Spojené kráľovstvo nie sú dostupné).

Je možné konštatovať, že jasná dominancia konkrétnej národnej komunity vzhľadom na celkový počet občanov s bydliskom v členskom štáte EÚ, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, zodpovedá v niektorých prípadoch vysokej účasti tejto komunity vo voľbách do miestnej samosprávy. Týka sa to Írska, Španielska a Švédska[27].

Neexistujú žiadne údaje o percentuálnom podiele obyvateľov s bydliskom v štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, ktorí skutočne hlasovali po zapísaní do zoznamu voličov. Po zapísaní do zoznamu voličov sa ďalej nerozlišuje medzi voličmi, ktorí sú a nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu. Členské štáty vo všeobecnosti nezbierajú takéto údaje, aby sa predišlo diskriminácii. O občanoch EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, kandidujú vo voľbách a sú zvolení, je len veľmi málo dostupných údajov. Najmä Rakúsko, Česká republika, Nemecko a Švédsko zdôraznili ťažkosti so získavaním týchto údajov od orgánov miestnej samosprávy z dôvodu neexistencie jednotného kontaktného miesta, ako už bolo uvedené v poslednej správe o voľbách do Európskeho parlamentu[28].

Najvyšší percentuálny podiel zvolených občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného členského štátu, na počte kandidátov bol zaznamenaný vo Francúzsku (32,8 %) a vo Švédsku (17,1 %). Rakúsko, Luxembursko a Španielsko uviedli značný počet občanov, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, a boli zvolení.

3. TRANSPOZÍCIA A VYKONÁVANIE

3.1. Stav transpozície smernice 94/80/ES

V tejto správe sa po prvýkrát hodnotia vnútroštátne právne predpisy, ktoré členské štáty prijali po ich pristúpení k EÚ od roku 2004, ako aj vnútroštátne právne predpisy v ostatných členských štátoch, ktoré nadobudli účinnosť od poslednej správy z roku 2002.

Je potrebné poznamenať, že táto správa sa takisto týka nových právnych predpisov, ktoré boli uvedené zatiaľ len v dotazníku, a ešte neboli Komisii oficiálne oznámené[29].

---

27 V Írsku predstavuje percento registrovaných obyvateľov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Írska, takmer 25 %. Britskí občania tvoria 25 % z celkového počtu obyvateľov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Írska, a 74 % z nich sa zapísalo do zoznamu voličov. Sú obzvlášť zapojení do politického života v Írsku, pretože na základe reciprocity môžu hlasovať vo voľbách do *Dáil Éireann* (dolná snemovňa parlamentu) rovnako ako írski občania môžu hlasovať v parlamentných voľbách v Spojenom kráľovstve. V Španielsku predstavuje percento registrovaných obyvateľov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Španielska, takmer 50 %. Veľkú väčšinu tvoria britskí a nemeckí občania, ktorí tvoria spolu 18,5 % z celkového počtu občanov zapísaných do zoznamov voličov, a ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Španielska. Ďalším možným dôvodom pre tento relatívne vysoký pomer môže byť skutočnosť, že Španielsko je jediným členským štátom medzi štátmi, ktoré nezaviedli automatickú registráciu, ktorý zasiela všetkým občanom, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, list s informáciami o volebnom postupe. Okrem toho boli občania Írska a Španielska, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, oprávnení voliť v komunálnych voľbách za určitých podmienok aj pred nadobudnutím účinnosti smernice. Nakoniec fínski občania vo Švédsku tvoria 27,5 % z celkového počtu občanov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Švédska, ktorých účasť v posledných komunálnych voľbách sa odhaduje na 30 %.

28 KOM(2010) 605.

29 Rakúsko, Cyprus, Litva, Luxembursko a Slovinsko.

Na základe vnútroštátnych transpozičných opatrení, ktoré oznámili členské štáty, je možné považovať transpozíciu smernice do právnych predpisov všetkých členských štátov za uspokojivú. Predsa len je potrebné venovať sa niektorým otázkam nesprávnej alebo neúplnej transpozície, aby sa predišlo nesprávnej implementácii, čo by znamenalo prekážku pre plné uplatňovanie volebných práv.

Zdá sa, že v niektorých členských štátoch[30] boli ustanovenia článku 3 a 4 smernice[31] transponované nesprávne: v uvedených členských štátoch majú občania, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, právo voliť alebo byť volený v komunálnych voľbách až po minimálnom období pobytu, zatiaľ čo vlastných štátnych príslušníkov sa táto požiadavka netýka. Okrem toho tieto právne predpisy neumožňujú, aby, v prípade, že je právo hlasovať podmienené minimálnym obdobím pobytu, sa pre občana EÚ, ktorý nie je štátnym príslušníkom daného štátu, bral na splnenie tejto požiadavky do úvahy aj pobyt v inom členskom štáte, mimo štátu bydliska.

V jednom členskom štáte platí ustanovenie, že volič musí predložiť žiadosť o zápis do zoznamu voličov do 30 dní od nadobudnutia oprávnenosti hlasovať. Zdá sa, že ide o diskrimináciu medzi občanmi EÚ, ktorí sú a tými, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu. *Dies a quo* uvedeného časového obmedzenia je rôzne: pre štátnych príslušníkov táto lehota plynie od veku, kedy nadobúdajú oprávnenie voliť; pre občanov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi, od dátumu prihlásenia na pobyt. Zdá sa, že dôsledky tohto ustanovenia sú rôzne pre občanov EÚ, ktorí sú a tých, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu[32].

V článku 7 sa ustanovuje, že každý občan EÚ uplatňuje svoje právo voliť v komunálnych voľbách v členskom štáte bydliska, ak o uplatnenie tohto práva požiadal. Väčšina členských štátov (Rakúsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Holandsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Švédsko) prijala priaznivejší systém automatického zápisu do zoznamu voličov. To umožňuje občanom hlasovať bez toho, aby museli predložiť žiadosť o zápis v pevne stanovenej lehote.

Členské štáty musia splniť určité povinnosti stanovené v smernici, ktoré sú zamerané na uľahčenie zápisu občanov EÚ do zoznamu voličov[33]. Na základe niekoľkých sťažností od občanov Komisia kontaktovala v roku 2010 dva členské štáty, kde občania EÚ zamestnaní v medzinárodných subjektoch museli čeliť prekážkam pri uplatňovaní svojich volebných práv. Vnútroštátne právne predpisy neumožňovali týmto občanom s bydliskom v danom štáte,

---

30 Komisia v súčasnosti preveruje prípady Litvy a Slovinska. Slovinské orgány nedávno informovali Komisiu, že súhlasia so zmenou a doplnením svojich právnych predpisov, aby zaistili úplný súlad so smernicou.

31 V článku 3 smernice sa zaručuje právo občanovi, ktorý nie je štátnym príslušníkom členského štátu bydliska, ale v každom prípade spĺňa tie isté podmienky vzhľadom na právo voliť a byť volený tak, ako ten štát predpisuje právnym predpisom pre jeho vlastných štátnych príslušníkov. V článku 4 sa stanovuje, že v prípade, že s cieľom voliť alebo byť volený musia štátni príslušníci členského štátu bydliska mať určité minimálne obdobie pobyt na území tohto štátu, voliči a osoby oprávnené kandidovať sa považujú za takých, ktorí splnili túto podmienku, keď mali pobyt v ekvivalentnej dobe v inom členskom štáte.

32 Komisia v súčasnosti preveruje prípad Cypru.

33 Podľa článku 8 smernice a) členské štáty prijmú potrebné opatrenia, aby bol volič zapísaný do zoznamu voličov v dostatočnom predstihu pred dňom konania volieb; b) na účel zapísania jeho mena do zoznamu voličov, volič, ktorý nie je štátnym príslušníkom daného štátu, predloží tie isté doklady ako volič, ktorý je štátnym príslušníkom; c) členský štát bydliska môže tiež vyžadovať od voliča, ktorý nie je jeho štátnym príslušníkom, aby predložil platný doklad totožnosti, spoločne s formálnym vyhlásením uvádzajúcim jeho štátnu príslušnosť a jeho adresu v členskom štáte bydliska.

aby boli zapísaní do zoznamu voličov. Po kontakte s Komisiou tieto členské štáty nedávno zmenili a doplnili svoje právne predpisy a odstránili zistené prekážky[34].

Ak občan EÚ oprávnený kandidovať predloží žiadosť, musí predložiť rovnaké sprievodné doklady ako kandidát, ktorý je štátnym príslušníkom. Členské štáty môžu požiadať o obmedzený počet ďalších dokumentov okrem formálneho vyhlásenia občana s uvedením jeho štátnej príslušnosti a adresy v členskom štáte bydliska[35]. Komisia považuje za nezlučiteľné so smernicou akékoľvek vnútroštátne právne predpisy, podľa ktorých je vždy potrebné predložiť potvrdenie z domovského členského štátu o tom, že občan nebol zbavený práva byť volený. Podľa smernice je možné o takéto potvrdenie žiada len v prípade, ak existujú pochybnosti o pravdivosti vyhlásenia. Predstavuje to ďalšiu prekážku, pokiaľ ide o uplatnenie volebného práva zo strany občanov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu. Okrem toho požiadavka predložiť referenčné číslo potvrdenia o pobyte takisto zrejme nie je v súlade so smernicou[36].

Podľa smernice sa vyžaduje, že členský štát bydliska informuje „včas a vhodným spôsobom“ občanov, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, o podmienkach a podrobnostiach pre uplatnenie práva voliť a byť volený v komunálnych voľbách. Občan EÚ, ktorý nie je štátnym príslušníkom daného štátu, má predovšetkým právo by informovaný o opatreniach týkajúcich sa jeho žiadosti o zápis do zoznamu voličov alebo o uplatnenie práva byť volený. V niektorých členských štátoch[37] neboli transpozíciou do vnútroštátneho práva stanovené žiadne konkrétne opatrenia, pokiaľ ide o povinnosť informovať príslušných občanov o prijatých opatreniach. V prípade, že žiadosť o zápis do zoznamu voličov alebo žiadosť o uplatnenie práva byť volený členský štát bydliska zamietne, v smernici je stanovené právo občanov EÚ na opravné prostriedky ako v prípade vlastných štátnych príslušníkov. V niektorých prípadoch nie je toto ustanovenie výslovne zahrnuté vo vnútroštátnych právnych predpisoch[38]. Vo viacerých členských štátoch[39] vnútroštátne právne predpisy transponujúce smernicu neobsahujú výslovne ustanovenie týkajúce sa povinnosti členského štátu bydliska informovať „včas a vhodným spôsobom“ voličov a osoby oprávnené kandidovať o podmienkach a podrobnostiach pre uplatnenie ich volebných práv. Napriek tomu všetky uvedené členské štáty oznámili opatrenia a inštitucionálne iniciatívy zamerané na informovanie občanov o uplatňovaní ich volebných práv, ktoré uskutočnili počas posledných komunálnych volieb, a tým zabezpečili implementáciu týchto ustanovení smernice.

---

34 Zákon č. 1545 z 21.12.2010 v Dánsku a zákon č. 1843/2010 vo Švédsku.

35 Vyhlásenie občana, že nebol zbavený práva byť volený v domovskom členskom štáte; v prípade pochybností, potvrdenie z domovského členského štátu o tom, že občan nebol zbavený práva byť volený; platný doklad totožnosti; oficiálne vyhlásenie, že občan nevykonáva úradnú funkciu, ktorá je nezlučiteľná; vyhlásenie s uvedením poslednej adresy v domovskom členskom štáte.

36 Komisia v súčasnosti preveruje prípad Bulharska.

37 Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Francúzsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko.

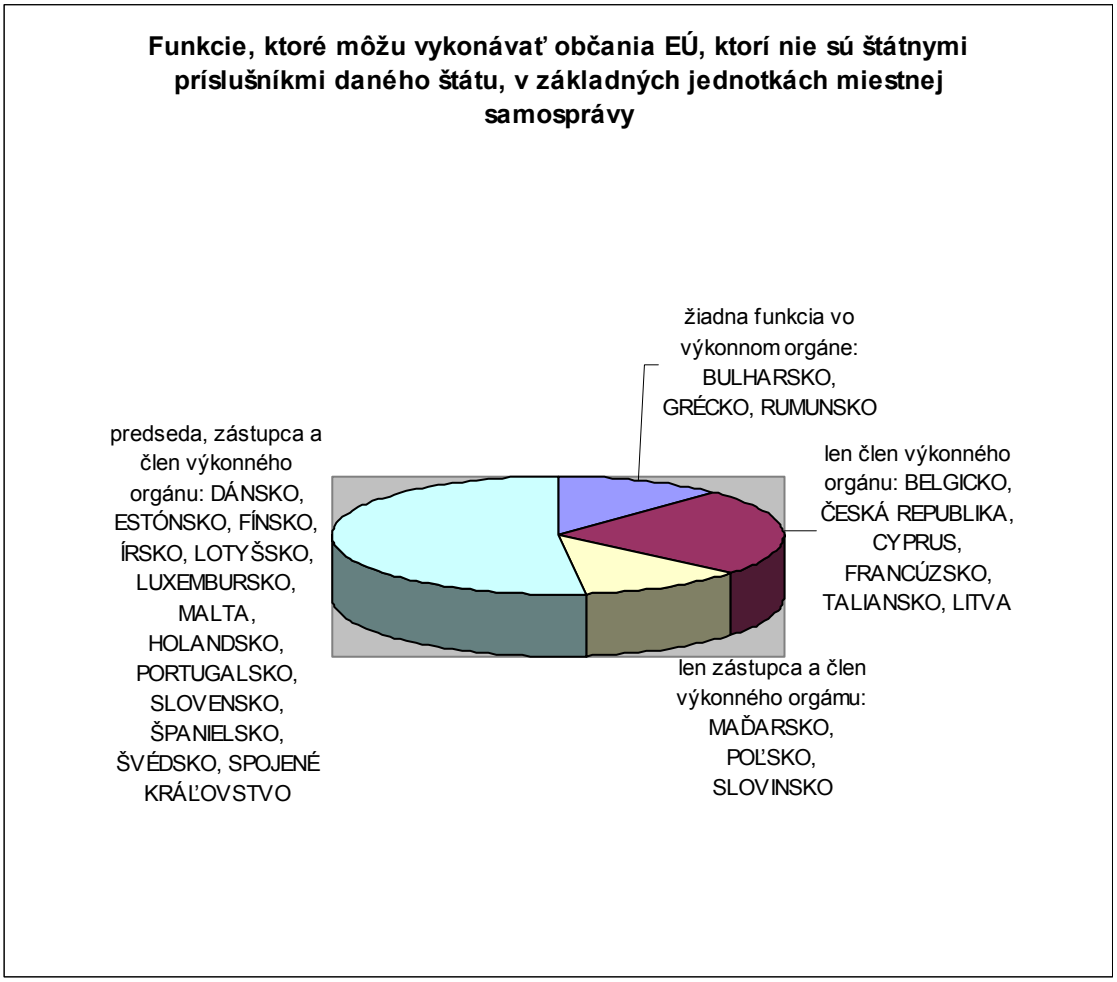
38 Francúzsko, Slovensko, Španielsko.

39 Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko.

3.2. Analýza ustanovení prijatých členskými štátmi podľa článku 5 ods. 3 a ods. 4 smernice, ktoré sú zamerané na vymedzenie niektorých funkcií pre vlastných štátnych príslušníkov

Výsledkom uplatňovania práva voliť a by volený v komunálnych voľbách v členskom štáte bydliska podľa smernice je, že občan EÚ môže byť zvolený do mestského zastupiteľstva a stať sa starostom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom.

V smernici je stanovená možnosť pre členské štáty vyhradiť určitý počet funkcií v miestnych samosprávach pre svojich vlastných štátnych príslušníkov, a to výkonné funkcie v miestnej samospráve (predseda, zástupca alebo člen výkonného orgánu základnej jednotky miestnej samosprávy), ak sú zvolení vykonávať funkciu počas trvania mandátu alebo na dočasný alebo prechodný výkon funkcií.

**Rakúsko a Nemecko sú spolkové republiky; ustanovenia sa v jednotlivých spolkových krajinách líšia.*

Dánsko, Estónsko, Fínsko, Írsko, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Portugalsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo v súčasnosti neuplatňujú žiadne obmedzenia, takže občania EÚ, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, môžu by menovaní ako predseda, zástupca alebo člen výkonného orgánu základnej jednotky miestnej samosprávy. Tri

členské štáty[40] vyhradili pre svojich štátnych príslušníkov len funkcie predsedu miestnej samosprávy. V ďalších šiestich členských štátoch[41] občania EÚ, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, nemôžu vykonávať funkciu zástupcu, ale môžu byť členom výkonného orgánu. Ostatné členské štáty[42] uplatnili všetky obmedzenia podľa smernice, a tak občania EÚ, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, nemôžu vykonávať funkciu člena výkonného výboru.

Komisia tieto aspekty smernice analyzuje po prvýkrát v tejto správe. Komisia je toho názoru, že menej obmedzujúce právne predpisy môžu účinnejšie prispieť k integrácii občanov a k ich zapojeniu do demokratického života v členskom štáte bydliska.

3.3. Aktualizácia prílohy smernice: „Základné jednotky miestnej samosprávy“ v členských štátoch

Smernica obsahuje prílohu, v ktorej je uvedený zoznam názvov „základných jednotiek miestnej samosprávy“ v každom členskom štáte v zmysle jej článku 2 ods. 1 písm. a)[43]. Zoznam „základných jednotiek miestnej samosprávy“ určuje rozsah pôsobnosti smernice, t. j. uplatňovanie jej ustanovení. Preto je dôležité, aby bol tento zoznam aktuálny.

Táto príloha bola zmenená a doplnená v roku 2003[44] (vzhľadom na pristúpenie 10 členských štátov v roku 2004) a v roku 2006[45] (vzhľadom na pristúpenie dvoch členských štátov v roku 2007) s cieľom doplniť zoznam o názvy „základných jednotiek miestnej samosprávy“ v týchto členských štátoch.

Okrem toho niekoľko členských štátov oznámilo nedávno Komisii nové právne predpisy, ktorými sa menia názvy základných jednotiek miestnej samosprávy v zmysle smernice[46]. Komisia vyzvala všetky členské štáty, aby oficiálne oznámili akékoľvek nové právne predpisy v tejto oblasti.

4. ODCHÝLKA PODĽA ČLÁNKU 22 ODS. 1 ZFEÚ

V článku 22 ods. 1 sa stanovuje, že v smernici sa môžu stanoviť odchýlky od všeobecných pravidiel, ak je to odôvodnené špecifickými problémami členského štátu.

V článku 12 smernice sa umožňuje odchýliť sa od zásady rovnakého zaobchádzania, pokiaľ je to odôvodnené konkrétnymi problémami v danom členskom štáte. Členský štát, v ktorom presiahne pomer občanov Únie vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, ktorí v ňom majú bydlisko, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, 20 % celkového počtu občanov Únie,

---

40 Maďarsko, Poľsko a Slovinsko.

41 Belgicko, Cyprus, Česká republika, Francúzsko, Taliansko a Litva.

42 Bulharsko, Grécko a Rumunsko.

43 Podľa článku 2 ods. 1 písm. a) smernice „základná jednotka miestnej samosprávy“ znamená správne jednotky uvedené v prílohe, ktoré v súlade s právnymi predpismi každého členského štátu pozostávajú z orgánov zvolených priamym všeobecným volebným právom a sú oprávnené riadiť na základnej úrovni politickej a administratívnej organizácie určité záležitosti miestneho významu na ich vlastnú zodpovednosť.

44 Akt týkajúci sa podmienok pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a úprav zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 334).

45 Smernica Rady 2006/106/ES (Ú. v. EÚ L 363, 20.12.2006, s. 409 – 410).

46 Dánsko, Grécko a Lotyšsko.

ktorí v ňom majú bydlisko a sú vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, tento štát môže stanoviť požiadavku minimálneho obdobia pobytu, pre voličov aj pre kandidátov, alebo prijať opatrenia vzhľadom na vytváranie zoznamov kandidátov, tak aby bola posilnená integrácia občanov, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi s cieľom zabrániť polarizácii medzi zoznamami kandidátov, ktorí sú a tými, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi.

Luxembursko je jediným členským štátom, ktorý spĺňa túto osobitnú podmienku a využil túto odchýlku tak, že obmedzil právo voliť pre občanov EÚ, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, majú na území Luxemburska oprávnený pobyt a prebývali na jeho území počas obdobia najmenej piatich rokov pred zápisom do zoznamu voličov[47]. Pokiaľ ide o právo byť volený, Luxembursko vyžaduje, aby občan EÚ, ktorý nie je jeho štátnym príslušníkom, mal na jeho území pobyt počas obdobia najmenej piatich rokov pred podaním žiadosti[48].

Komisia požiadala[49] luxemburské orgány, aby preložili najnovšie údaje týkajúce sa počtu občanov EÚ, ktorí majú bydlisko na území Luxemburska, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, a sú vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, a celkového počtu občanov EÚ vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách s bydliskom na jeho území.

Podľa údajov predložených luxemburskými orgánmi je počet občanov EÚ vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi Luxemburska, ale majú na jeho území bydlisko, 174 250. Celkový počet občanov EÚ vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách s bydliskom v Luxembursku bol 406 300. Z týchto údajov vyplýva pomer 42,9 %, čo je nad prahom 20 %, ktorý stanovuje smernica.

Preto je odchýlka udelená Luxembursku naďalej opodstatnená.

Zákonom z 13. februára 2011 Luxembursko rozšírilo právo byť volený aj na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú na jeho území bydlisko. Po nadobudnutí účinnosti tohto zákona môžu všetci občania, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi, vykonávať funkciu predsedu alebo člena výkonného orgánu základnej jednotky miestnej samosprávy.

Poľa článku 12 ods. 2 Belgicko môže uplatňovať obmedzenia smernice na obmedzený počet základných jednotiek miestnej samosprávy, ktorých zoznam sa odovzdá najneskôr jeden rok pred konaním volieb v základných jednotkách miestnej samosprávy, kde sa má odchýlka uplatňovať. Belgicko odchýlku podľa článku 12 ods. 2 smernice nikdy neuplatnilo.

Podľa článku 12 ods. 3 ak právne predpisy členského štátu stanovujú, že štátni príslušníci iného členského štátu, ktorí majú v danom štáte bydlisko, majú právo voliť do národného parlamentu tohto štátu a na tento účel môžu byť zapísaní do zoznamu voličov tohto štátu podľa presne tých istých podmienok ako voliči, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto štátu, prvý členský štát sa môže odchylne od smernice zdržať uplatňovania článkov 6 až 11 vzhľadom na takéto osoby. Žiaden členský štát neuplatnil odchýlku podľa článku 12 ods. 3[50].

---

47 Článok 2 zákona z 18.2.2003.

48 Článok 192 zákona z 18.2.2003.

49 List z 11. februára 2011.

50 Podľa článku 12 ods. 3 ak právne predpisy členského štátu stanovujú, že štátni príslušníci iného členského štátu, ktorí majú v danom štáte bydlisko, majú právo voliť do národného parlamentu tohto štátu a na tento účel môžu byť zapísaní do zoznamu voličov tohto štátu podľa presne tých istých podmienok ako voliči, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto štátu, prvý členský štát sa môže odchylne od smernice zdržať uplatňovania článkov 6 až 11 vzhľadom na takéto osoby.

5. ĎALŠIE ÚSILIE NA PODPORU VOLEBNÝCH PRÁV A ZAPOJENIE OBČANOV DO DEMOKRATICKÉHO ŽIVOTA

5.1. Právo stať sa členom politickej strany alebo založiť politickú stranu v krajine bydliska

V súlade so zásadou nediskriminácie občania EÚ by mali mať možnosť uplatňovať svoje volebné práva za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci štátu, v ktorom majú bydlisko. To znamená, že občania EÚ musia mať možnosť plne sa zúčastňovať na politickom živote členského štátu bydliska zvlášť, pokiaľ ide o pridruženie k existujúcim politickým stranám alebo aj založenie novej politickej strany.

V súlade s opatreniami oznámenými v Správe o občianstve EÚ za rok 2010, ktoré sú zamerané na zabezpečenie rovnakých podmienok pre občanov EÚ, ktorí sú, aj tých, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, Komisia oslovila členské štáty, v ktorých vnútroštátne právne predpisy obmedzujú možnosť občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi týchto štátov, stať sa členom politickej strany alebo založiť politickú stranu[51]. Ako už bolo zdôraznené v poslednej správe o voľbách do Európskeho parlamentu[52], Komisia zastáva názor, že takéto obmedzenia vo vnútroštátnych právnych predpisoch bránia uplatňovaniu volebných práv občanov EÚ. V prípadoch, keď tieto obmedzenia nebudú odstránené Komisie využije právomoci vyplývajúce zo zmlúv s cieľom zabezpečiť dodržanie súladu so smernicou.

5.2. Osvedčené postupy na podporu účasti občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu

Komisia zdôrazňuje dôležitosť opatrení a iniciatív zameraných na podporu a motiváciu účasti občanov EÚ na demokratickom živote v štáte bydliska.

Niektoré členské štáty už zaviedli postupy, ktoré môžu byť príkladom. Dánsko, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Litva, Španielsko a Švédsko prijali cielené opatrenia na zvýšenie informovanosti občanov EÚ o ich práve voliť a byť volený v komunálnych voľbách. Tieto opatrenia zahŕňajú zasielanie príslušným občanom poštou listy alebo hlasovacie lístky zároveň s informáciami o volebnom postupe.

Luxembursko uskutočnilo informačnú kampaň osobitne zameranú na mladých ľudí v školách, čo sa považuje za účinný nástroj na zvýšenie účasti v komunálnych voľbách. Škola je ústredným východiskovým bodom v živote miestnej komunity, najmä pre prvovoličov, ako aj kľúčovým aktérom v oblasti integrácie a občianskej výchovy.

V smernici sa stanovuje, že členské štáty, v ktorých účasť vo voľbách nie je povinná, môžu poskytnúť automatickú registráciu do zoznamu voličov. V Rakúsku (okrem Burgenlandu), Dánsku, Estónsku, Fínsku, Nemecku, Maďarsku, Lotyšsku, Litve, na Malte, v Holandsku, Rumunsku, na Slovensku, v Slovinsku a vo Švédsku už automatická registrácia existuje. Komisia kladne hodnotí prax, keď sa automatická registrácia do zoznamu voličov v prípade občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, uskutoční zároveň s prihlásením na pobyt. Tento postup zabezpečí, aby občania nemuseli čeliť dodatočným prekážkam, ak

---

[51] Komisia v súčasnosti preveruje prípady Českej republiky, Nemecka, Grécka, Litvy, Lotyšska, Poľska, Slovenska a Španielska. Fínsko už oznámilo, že existujúce obmedzenia v tejto oblasti zo svojich právnych predpisov odstráni.

[52] KOM(2010) 605.

chcú uplatniť svoje volebné práva, za predpokladu, že nemusia predložiť ďalšiu žiadosť o registráciu v presne stanovenom čase.

Komisia kladne hodnotí postup, ak členské štáty, ktoré neprijali automatickú registráciu do zoznamu voličov, nestanovia pevnú lehotu na predloženie žiadosti o zápis. Je to prípad Talianska. Až pre koncom volebnej kampane sú občania viac zapojení do politickej diskusie a vtedy sa rozhodnú, že budú hlasovať. Ak stanovená lehota na zápis do zoznamu voličov uplynie v časovom predstihu pres koncom volebnej kampane, vylúčia sa tak občania, ktorí sa rozhodnú hlasovať v poslednej chvíli.

6. ZÁVERY

Z porovnania údajov z poslednej správy s údajmi získanými na základe dotazníka v roku 2011 vyplýva, že počet občanov EÚ vo veku oprávňujúcom na účasť vo voľbách, ktorí majú bydlisko v štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, vzrástol z 4,7 mil. (2000) na 8 mil. (2010) predovšetkým v dôsledku rozšírenia[53]. Nezdá sa, žeby v dôsledku toho vzrástol počet občanov EÚ, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, aktívne zapojených do demokratického života na miestnej úrovni, prinajmenšom vzhľadom na ich žiadosti o zápis do zoznamu voličov.

Účasť vo voľbách rôzneho druhu je pre európske demokracie výzvou. Legitímnosť získaná prostredníctvom slobodných a všeobecných volieb je základom demokratickej správy vecí verejných. Úroveň účasti vo voľbách je kľúčovým ukazovateľom kvality demokracie. Z uvedených dôvodov musí riešenie otázky politickej ľahostajnosti naďalej zostať prioritou Únie a členských štátov. Je potrebné obnoviť úsilie, aby boli občania cielene informovaní o ich volebných právach a o administratívnych postupoch, ktoré treba na tento účel uskutočniť. Za užitočnú a účinnú podporu sa považujú všetky iniciatívy zamerané na zvýšenie informovanosti o volebných právach a účasti vo voľbách do miestnej samosprávy vrátane účasti na programoch riadených Komisiou, ktoré sú uvedené v kapitole 2.1.

Komisia bude pokračovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi s cieľom monitorovať správnu transpozíciu a vykonávanie smernice a pomáhať členským štátom, aby prijali všetky opatrenia potrebné na zaistenie úplného uplatňovania volebných práv a zároveň odstránili prekážky v prípade uplatňovania práva byť informovaný včas a vhodným spôsobom o svojich volebných právach. Návrh, aby bol rok 2013 Európskym rokom občanov, je skutočnou príležitosťou posilniť úsilie zamerané na zvýšenie účasti vo voľbách so súčasným zapojením zainteresovaných vnútroštátnych a miestnych orgánov, ako aj kľúčových aktérov, ktorí formujú politický život členských štátov a ich občanov.

Komisia má v úmysle na tento účel použiť neformálnu platformu spolupráce zameranú na sprostredkovanie priameho dialógu medzi Komisiou, Výborom regiónov a združeniami miestnych a regionálnych orgánov štátnej správy jednotlivých členských štátov. Táto platforma umožní Komisii určiť pretrvávajúce ťažkosti orgánov miestnej samosprávy, ktorým musia čeliť pri implementácii volebných práv občanov EÚ, a priamo nadviazať na myšlienky a skúsenosti týchto orgánov a ich osvedčené postupy vytvorené na posilnenie účinného uplatňovania týchto práv priamo na mieste.

[53] Okolo 40 % tvoria štátni príslušníci z členský štátov, ktoré vstúpili do EÚ od roku 2004.